

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 1 cor. 70 bani, 1/2 an 5 cor., 1 an 10 cor., 1 an 20 cor.
Pentru ducerea la casă cu 30 bani pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 2 cor. 40 bani, 1/2 an 7 cor., 1 an 14 cor., 1 an 28 cor.

Pentru România și străinătate:

1/2 an 10 franci, 1 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamentele se fac numai plătindu-se înainte.

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 14 bani, a doua-oră 12 bani
a treia-oră 10 bani.

Redacția și administrația: Strada Poplăci Nr. 15.

Se prenumără la poște și librării.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscripte nu se înapoiază.

Numeri singuratici la 10 bani se vând în Sibiu: la librăria „Tipografia”, societate pe acțiuni și la librăria L. Michaelis, strada Cisnădiei, 27. — În Alba-Iulia: la librăria Weiss Bernat și la tot.

TRIBUNA

Atentate infernale.

Un strigăt de alarm, un tipăt de indignare și de protestare trebuie să ese din pieptul fiecărui Român.

Conștientul nostru acum mai mult, ca ori-gând, vor a ne aservi ca naționalitate, vor a ne aservi ca oameni, ca cetățeni ai patriei.

Veacurile de-arindul sistemele politice și năsuirile economice ale stăpânitorilor maghiari au avut în fața principala a ne împedează în dezvoltare, a ne aservi politicește și în privința economică a exploata sudoarea muncii noastre...

Acum, în timpul nostru, atacurile și atentatele infernale contra noastră se înmulțesc și se fac cu cele mai reprobabile arme.

Afară de prigonirea în general a tot ce este românesc, cu deosebire pe două terene se manifestă aceste atentate. După ce în privința politică ne-au pus scâlb în gură, după ce sântem împedează cu forța brachială a ne pute manifestata ca popor, ca naționalitate, sântem atacați în cultura noastră și se lucră cu sîrguință a ne nimici și pe terenul economic.

Guvernele maghiare, corifeii politici și ziaristica nu mai fac secret din această tendință. Pentru toți acestia nimicirea culturii noastre și aservirea economică este prezentată drept *reson de stat*. Adoptat de toți acest principii, guvernele se folosesc de cele mai detestabile și neiertate mijloace pentru ajungerea scopului lor; se folosesc de puterea statului și de banii, ce sânt pe de la noi ca impozite, pentru a ridică pe poporul maghiar, pe o naționalitate și a ne outropi pe noi, pe celelalte naționalități.

Aceasta se întâmplă acum, la începutul secolului al XX-lea și în mijlocul Europei culte!

De când Maghiarii au ajuns la putere s'au încercat a ne maghiarisa pe cale culturală, prin școale și reuniuni, prin impunerea limbii maghiare pe toate terenurile vieții publice. Nedând această acțiune rezultate mulțumitoare, paralel cu ea s'a început o altă acțiune, care ia proporții tot mai mari, tot mai îngrijitoare. Este *acțiunea economică*,

în cadrul căreia colonisările sânt în planul prim.

În ce stare se află colonisările, cu ce tendențe se fac și ce se planuește în viitor — ne-a spus metăpnegele cultură Darányi în esposeul seu ținut zilele trecute în dietă, la desbaterea budgetului de agricultură.

Eată mărturisirea lui Darányi, care constituie tot atâtea atentate contra noastră:

„Ear' acum, onorată casă, trec la o chestiune, care, așa cum e, interesează foarte deaproape pe membrii onoratei case, precum în general este obiectul de interesare și a marel obște din patrie, și aceasta este chestia colonisării. În scurte cuvinte vreau să dau seamă despre cele servite de mine în decurs de câțiva ani. Dl deputat Molnár Jenő, a întrebat: „ce s'a făcut pe terenul colonisării?” până acum au fost înființate numai 29—30 de colonii. Nu știu de unde a scoas acest număr, dar' va vedea la sfârșit, că a greșit foarte mult, de oare-ce în Vicea 836, în Igazfalva 943, în Gombos 1552, în Apatin 6386, în Ricsa 14663 jugere 2451, în Făget 2495, în totul 14.663 jugere catastrale am designat pentru colonisare și am creat 612 locuri de colonii, dintre cari 416 sânt întregite. Edificării s'au făcut 407, dintre acestea 49 edificii publice; pe viitor, încă în anul acesta, am de gând să ridic 45 sale de învățământ, 35 locuințe învățătoresci, 5 biserici, 3 asile de copii.

„Noile colonii se pot numi succese. Aceasta se poate vedea și de acolo, că la început abia se înștiința cineva pentru colonisare și oamenii trebuiau așa zicând, prinși cu funia, ear' acum mii și mii de oameni cinstiți, cu stare bună, se înștiințează mereu. Dar' și de acolo se observă succesul, că coloniștii se sporesc, și datorită față de stat o achitează punctual. Noii coloniști numai în timpul din urmă au plătit din datorie 385.000 coroane.

„Afară de acestea, am mai cumpărat în Slanciova (?) comitatul Turda 4747, în Tritui-sup, comitatul Turda-Arieș 2121, în Bun, comitatul Terna-vei-mici 1165, în Bălina, comitatul Caras-Severin 535 și în Ferihaz, comitatul Terna-vei-mari 1350, cu totul 14.609 jugere. Observ, că referitor la Ferihaz licitația încă nu s'a ridicat la valoarea de drept.

„Din aceste cumpărări pentru Ardeal se vin 9902 jugere catastrale. Așa, cred, cunoscând relațiunile de acolo, onorată casă nu mai va aproba, că cel mai mare pond îl pun pe Ardeal. (Aplauze generale). În Ardeal, afară de ținutul Terna-vei, unde trebuie întârziată seculimea, am pus mare pond pe Câmpia. Dar', așa cred, că aceia, care cunosc împrejurările, nu vor dubita, că Câmpia este cea mai potrivită pentru colonisare, de oare-ce populațiunea e puțină, solul e foarte bogat și regiunile așă se întâlnesc, adică coloniștii au de ce se răzima.

„Și acum decurge o pertractare cu deputatul grof Andrassy Gyula, a cărui moșie de 2926 jugere din Ludoș și Bogata voese să o cumpere, cu 120 fl. resp. 90 fl. jugerul — maghiar. Am întrebat nu numai persoane oficiale, ci și specialiști independenti, și părerea unanimă a acelor a fost, că colonisarea în Ludoș, care e centrul Câmpiei, care e un oraș ce se desvolță și ridică în continuu, unde se poate răzima colonisarea, nu e numai necesară, dar' și prețul acela, care vreau să-l dau pentru ea, e convenabil, și adevărat numai din punctul de vedere al statului, și din punctul de vedere al viitoarelor colonii. (Aprobare în dreapta). Pentru aceea am dorit să ămintesc acest lucru, ca fiecare să poată lua cuvântul asupra lui. (Aprobări generale).

„Dar' ca să-mi continuu espunerea, în Ardeal am cumpărat și o pădure, în Cărdășoara, comp. Făgărașului, care se află între pădurile erariale și are un teritor de 4613 jughere catastrale.

Esposeul, deși scurt, e clar și lămurit.

Din el se vede, că colonisările înaintează și statul voeste a le da o estindere și mai mare.

Că afară de Bănat, Darányi pune pond deosebit pe Ardeal și aici mai cu seamă pe valea Terna-vei și pe Câmpia.

Că spre scopuri de colonisare cumpără pe banii statului moșii mari în ținuturi românești.

În fine, că scopul este a întări singur rassa maghiară și seculimească și a slăbi pe Români, icuind între ei colonii ungurești.

Eată tot atâtea fapte și năsuințe păcătoase, cari devin criminale, îndată-ce considerăm, că toată acțiunea de colo-

nizare se face pe banii nostri contra noastră; că o face statul pentru a favorisa și întări pe cetățenii de o limbă contra altora, de altă limbă.

Această procedură, pe lângă că e criminală și neiertată, din punctul de vedere a chemării statului e totodată și demoralizătoare.

Eată pentru-ace am zis, că trebuie să ne ridicăm cu toții glasul de protestare contra acestei acțiuni, cum o fac stăpânitorii nostri.

Eată pentru-ace denunțăm aceasta barbară acțiune popoarelor culte și lumii civilizate, ca să ese la iveală în cercuri largi orgiile despotismului de rassă neîntreținut.

Dar' pe lângă aceasta trebuie să ne pregătim și pentru o luptă de rezistență energetică, pentru a paralisa ori-ce efect stricăcios al acțiunii lui Darányi.

Despre aceasta în numerii viitori. (m.)

Sibiu, 16 Febr. 1901.

CRISA RESOLVATĂ. Crisa din România s'a rezolvat prin rechemarea cabinetului Carp la cârma țării, respective prin neprimirea demisiei. Aceasta a urmat, după ce șeful partidului conservator G. Gr. Cantacuzino a declarat Regelui, că o înțelegere cu comitetul delegaților camerei asupra legilor de impozite e cu putință.

Guvernul s'a prezentat Joi în cameră, unde a urmat o discuție asupra revenirii guvernului. Dintre cei-ce au luat cuvântul amintim pe dl G. D. Pallade, liberal, care a zis, că crisa nu s'a rezolvat cum trebuia, și că el nu admite impozitele propuse. Dl Carp răspunzând, arată cauzele revenirii guvernului. A mai vorbit apoi dl Tache Ionescu, făcând declarații favorabile guvernului și camerei.

Din dietă. După o discuție de aproape o săptămână, desbaterea asupra bugetului ministerului de agricultură, s'au sfârșit în gedința de Joi. La ordinea zilei s'au pus bugetul cultelor și instrucțiunii publice. Ministrul Wlassics a introdus discuțiunea, espunând

resultatul activității sale din trecut, planurile sale pentru viitor, pentru crearea școalelor „moderne”, părerea lui despre reforma învățământului, care trebuie să dea în viață societății unitare maghiare, de oare-ce „numai societatea unitară maghiară poate întări statul unitar maghiar”. Voiește, apoi, praxei advocatiale, judeciare, apoi nedeobligarea doctoratului. Patrioții toți au ascultat cu o mare pietate vorbele lui Wlassics, care, știindu-le slăbioiunea, le promise ideea unității sociale maghiare. Și la aceasta toți aplaudă și aduc salve. Cu politica culturală a lui Wlassics, ne vom ocupa mai pe larg.

Teritor austro-ungar în China. O depeșă din Peking anunță, că Austro-Ungaria, în conformitate cu procedura celoraltă state, „și-a asigurat în Tienchin un teritor pentru o colonie. Unde se va institui și o consulat. Teritorul are o estindere de 060 chm. și se află lângă canalul imperial. Pentru prețul de cumpărare al teritorului s'au inițiat tratări cu China.

Se vede, că avem bani suficienți, de cumpărăm teritorii în depărtatul Orient.

Szél Kálmán și „Poll. Cor.” Se știe, că pentru anchetarea casului petrecut cu ocaziunea alegerilor din Murăș-Oșorhei, C. Szél a emis o comisiune, din care face parte și un kossuthist de acolo. „Poll. Cor.” într-o scrisoare din Budapesta aduce mar laude lui Szél pentru acest fapt „neobișnuit în Ungaria”, unde imparțialitatea organelor oficiale n'a fost nicicând trasă la îndoială. Declarațiunea, că el (Szél) nu are cassă de partid, „este un mare merit al ministrului-președinte, care a introdus în politica reală această desconsiderată concepțiune ideală.

S'a grăbit Szél să-și facă puțină laudă pentru o dispozițiune, care n'a avut alt scop, decât mulcomirea opoziției, care nici n'a fost serioasă în atacurile ei. O dovadă, că Szél e un escelent... îndulcitor și reclamaciu.

Constatări. În rubrica sa „Közéletünk, ziarul „Egyetértés” face următoarele interesante constatări: „Sîntem pușini, este adevărat. Ne și sporim încet. Nu putem să contopim în noi nici popoarele cu cari de sute de ani locuim în aceeași patrie, patria maghiară. Nația maghiară nu are cea putere de atragere, ca fără nici o silă

FOIȚA „TRIBUNEI”

24 Ianuarie.

— Discurs de deschidere rostit de dl V. A. Urechia la sîrbarea aniversară a Ligei. —

Alegerea lui Cuza, la 5 Ianuarie, de adunarea electivă din Ialovea, era un triumf al democrației moldovene. Înaintea candidaturii ei, Alexandru Cuza, închinată stăgurile lor oligarhice Mihail Sturdza, Grigorie Sturdza și toți ceilalți candidați la domnie, mai mult sau mai puțin pe față declarați.

A doua zi, după alegerea lui Alexandru, dar' ca domn Moldovei, diverse curente străbateau societatea iegană.

— În casa lui Alecu Balș.

Aci cei doi singuri separatiști din Moldova, Alecu Balș și N. Istrati se bucurau și se intristau. Se bucurau, căci alegerea lui Cuza ca Domn Moldovei însemna neisbănda unioniștilor. Moldova va rămâne — ziceau ei — ceea-ce a fost și unirea cu Valachia nu se va face. Se intristau, căci le căzuse candidatul la domnie. Și era un semn, că, oricum, regimul Mihail Sturdza nu se mai poate întinde. Totuși prin norii de fum al ciubucelor, boierimea reacționară acolo adunată, întrevădea într'un viitor care nu li-se părea departe, neaprobarea de către puterile europene, a domnitorului Cuza, ales de adunarea electivă. Contau mult reacționarii pe nemulțumirea Rusiei și Austriei cu rezultatele date de adunarea electivă moldovenească.

Așa mîngăia Mihail Sturdza pe partizanii sei întristați de neisbănda.

Într'altă casă, unde se adunau partizanii lui Beizadea Gr. Sturdza, aceasta,

cu glasul lui de bas profund, dădea vina neisbăndeii candidaturii sale pe tat-sau.

— Cu un picior în groapă și îi mai arde de domnie! Dacă nu-și punea candidatura, toți boierii băștrani ai țării aveau să fie cu noi. Da las' că nu domnește Cuza, că n'o s'o-întreacă Poarta. Am scris dinopol' eu la prietenii mei din Constantinopol... Nu de g'abia am fost eu Muhlis-Pasa! Și apoi când o fi vorba la un adevă, am eu ac de cojocul lui Cuza: cu Inge al meu adun câțiva vagabunzi, îi înarmez, dau iurua la palatul lui, mușu Cuza și mi-l umflu, de i-o trece pofta de domnie.

Bătrânul Costache Hurmuzachi clătină capul lui cel voluminos, cu un aer de vedită neîncredere răspunde:

— Fost-am partizan al Măriei Tale, dar' eu revoluție nu fac. Sînt crescut cu educație germană; respectez votul divanului...

În casă la Vasile Melinescu, în curtea bisericii Tâlpalari, de lângă așa zisa Academie Mihăileană, în marea sală din catul de jos erau adunați o mare parte din conducătorii și adepții partidului triumfător.

Casa lui Melinescu și masa lui erau a tuturor celor împreună cu el luptători. Pușinul ce avea în mînilele ca pânie și peștii lui Christ în mînilele abile ale inteligenței surori a lui Melinescu. La masa scotită în dimineața zilei pentru 10—12 musafiri, se așeza de multe-ori un număr îndoit.

În ziua de 6 Ianuarie, în jurul mesei lui Melinescu erau întruniți Kogălniceanu, Nicolae Ionescu, V. Alexandri, N. Bessie așa zisul Răzeș etc. și dintre cei mai tineri Iancu Codrescu, Cupanescu, și cu mine.

Noi felicitam pe șefii, adevărații capi, pentru isbânda de ieri. Kogălniceanu ne zice:

— Isbânda noastră e departe de a fi completă. Ieri am răpus boierimea, oligarhia, dar' atîta număr nu era scris în programul nostru...

— Aaore N. Ionescu, — chestiunea națională n'a făcut nici un pas înainte. Pentru-i unirea cantată de Alexandri și pentru care noi cu toții am lărat?

— Eu tot nu sînt desparat, — întimpină Melinescu — Rosettiachi și Brătienii sînt prea buni Români... Cine știe de unde sare iepurele! Ioan Ghica ne-a adus, sînt puține zile, vești bune...

Avea dreptate Melinescu la 6 Ianuarie. Bine prevedea capii mișcării moldovene, căci patrioții din București veghiau și cu deșteptăciune și desintere pregăteau marea zi de 24 Ianuarie.

Și astăzi după atîția ani trecuți, mă emoționează adînc amintirea entuziasmului până la exaltare, ce s'a stîrnit în Iași și în toată Moldova la primirea telegramelor din București, anunțând alegerea și acolo a lui Alexandru Ioan, alesul divanului ad hoc din Moldova.

Într-o clipă casa lui Melinescu, devenită un adevărat club național, era arhiplină de partizanii nostri politici. Ce zic casa? Toată strada și curtea bisericești Tâlpalari gemea de mulțime: și cei mai neconștienți de naționalism, primăleră o comojiune electrică. Mahalalele Iașilor se desfundaseră. Într-o clipă înfregul oraș luă aspectul sărbătorii. În vestita răspînte de la Petre Bacalu (astăzi piața Unirii) se îngheba hora. Valuri de oameni sosesc dinspre Tâlpalari și de pretutindenea. Manifestațiunile mărețe se organizează și cu muzică și lăutari pleacă, voioase și sgomotoase spre casa modestă din strada Goliei, unde locuia noul domn, reprezentantul democrației și apoi spre strada Buna-vestire la Kogălniceanu și spre alte străde unde locuiau

principalii conducători și mișcării. Eu alergam din casă în casă pe la amicii coreligionari politici și ștergînd lacrimi de bucurie ne îmbrățișam și semnam cu toții următoarea telegramă adresată lui Constantin Rosetti la București:

„La 5 Ianuarie, Moldovenii au răpus oligarhia. La 24 Ianuarie voi ați pus temeliea neclintită a marelui stat român. Vouă datorăm națiunea română asigurarea viitorului ei. În numele tinerimii din Moldova noi vă salutăm și vă glorificăm.

Când aud, ori cesc cele-ce se zic ori se scriu de câțiva nemulțumiți din Iași, că Moldova a făcut sacrificiu, că Iași s'au jertfit pentru unire, mie îmi vine să le strig: v'ați jidănit de nu vedeți decât paguba voastră materială și nu și imensul câștig moral al națiunii. Acel nemărginit beneficiu l'a asigurat națiunii nu ziua de 5 Ianuarie, ci cea de 24.

Dar' despre această neasămănat marea zi, are să vă vorbească, cu cunoscuta sa însuflețire și competență iubitorul meu altă-dată discipol, astăzi amic, Grigorie Tocilescu. Eu în însușirea de președinte delegat al Ateneului, instituțiune în care idealul național are credincioși închinători, mă măginesc a saluta ziua de 24 Ianuarie, ear' ca președinte al Ligei, vin numai să ămintesc auditorului, pentru-ce Liga a ales această zi de 24 Ianuarie, ca aniversară de fundațiune a ei. Care zi, în adevăr, corespundea mai perfect cu idealul urmărit de Ligă, decât acel al unirii celor două principate?

Urmărind unitatea culturală a Românilor, Liga s'a îndrumat spre idealul său, plecând în ziua de 24 Ianuarie.

De bun augur trebuie să fie pentru Ligă această sfîntă zi.

Toți cei cari o sîrbează, amintindu-și de triumful ei ale a asigurat națiunii, în sensul unificării sale, vor sîrba această zi împreună cu Liga. Și cu noi toți din Ligă vor striga: Eternă fie memoria lui 24 Ianuarie!

De isbânda fie pentru Ligă alegerea acestor zile mari, ca zi aniversară!

Dar' isbânda Ligei în urmărirea idealului seu stă în mînile d-voastră. Mai mult decât ori-când, înseamnă ziua marelui eveniment ce le presimțim că au să se întîmple, adunați-vă nu cu mile, ci cu sutele de mii în jurul asociațiunii noastre; scuturați indiferența ucișătoare care a copleșit pe unii, de nu se mai gândesc decât la propriul interes material și când este să dea un biet franco cotașiunea la Ligă, aproape se revoltă, deși o oră după aceea aruncă zeci de lei la birjari muscali, ori la joo de cărți... Nu așa înțeleg patriotismul Ungurii: Cultur-Egylet, Liga lor, are astăzi în casă mai multe milioane lei...

Adevărat că asociațiunea maghiară a fost bine-văzută și ajutată de toate guvernele din Budapesta, pe când Liga noastră. Partidele noastre politice sînt vai! naționaliste numai când sînt în opozițiune. Dacă dela partidele politice ar avă Liga să-și aștepte sprijinul în viitorul, i-am pute pune cruce funerară! Din norocire a mai rămas în această țeară de 6 milioane, o mână de Români, cari privesc cu drag și încredere la drapelul ridicat de Ligă și însuflețesc la lucru pe cei adunați în jurul lui.

A mai rămas în mijlocul unei societăți bolnăvite de pesimism, o ceață de credincioși în viitorul națiunii.

A mai rămas cine să ne învioreze și să ne dărească somnolența fatală: frații cari sufer martiriul peste muni, peste Molna, peste Prut, în Balcani. Vocea lor duioasă ne va deștepta până în fine și ne va aduna tot mai mulți și

visibilă se fie în stare a topi în sine milioane de suflete. Cu atât mai puțin putere avem să facem maghiari oameni din țeri străine. Aceia de pildă, care pleacă din patrie în România, departe de a maghiariza acolo, dar după un sir de ani se fac ei Români.

Și totuși nu vin la reson patrioții nostri, și nu ved zădărnici strădaniei lor nebune.

Minte sēcuiască. Sēcuii din Ciuc n'au voit să rămână înderătul celor din Treiscaune, și astfel au prezentat și ei o adresă parlamentului, în care cer abrogarea legii naționalității. La aceasta i-a îndemnat convingerea, «că naționalitățile folosesc favorurile asigurate lor în lege, drept armă contra statului național maghiar, și limba oficială a statului maghiar nu numai că o pretează din adins, ci, luându-și curaj din aspirațiunile politice susținute viu de agitarii naționaliste, și atunci se plâng, gravitează în afară, ba chiar atacă în mod temerar, când la aceea nu-i îndreptățește nici dreptul, nici legea, nici barem echitatea».

Oameni așa cumiți, cum sunt Sēcuii, ar fi păcat să nu primească ceva misiune politică. Acea parte dintre ei, cari nu trec de servitori în România, ar trebui colonizați, spre pildă, în China, pe teritoriul nou ocupat de Austro-Ungaria. Cu înțelepciunea lor poate le-ar succeda să facă din Chinezii Unguri veritabili, căci Chinezii nu sunt așa de renitenți, ca Românii. Apoi stau și în ceva înruderire de rasă cu patrioții nostri. Nu fi recomandăm deci cu toată căldura în atențiunea marelui «colonizator» Darányi Náczii.

In amintirea lui Petru Maior.

Budapesta, 14 Febr. (ziua morții lui P. Maior) 1901.

Optzeci de ani s'au stins în noaptea veciniei, de când de pe orizontul vieții noastre culturale a apus un luceafăr al renașterii naționale. Opt de-cenii s'au strecurat prin filiera timpului, de când unui vrednic bărbat, eșit din șirele Românilor ardeleni, moartea i-a curmat firul vieții, pline de fapte mari. Trei pătrare de veac au trecut, de când Petru Maior i-a predat rola, de stegar al literaturii române, demnului și urmașii, ca aceștia să continue și să ducă la bun sfârșit munca cea mare, începută de triasul renașterii culturale.

O viață lungă, plină de abnegațiune și jertfiri la altarul științei; o muncă intensă, desprinsă din iubirea nemărginită a neamului său și un sfârșit blând, adus de oboseala rodnică în ogorul culturii și al civilizațiunii: eată ce-i asigură vecinicia aducere aminte cu preaslăvire a marelui bărbat: Petru Maior.

»Nasc și la Moldova oameni», era vorba lui M. Costin. »Născut-au și la Români oameni», zice dl V. A. Urechia, când își propune a ridica »epinii uitării ce doi secolii întregi au grămădit peste mormântul lui Miron Costin».

»Născut-au și la noi oameni», vom zice noi, când din privilegiile timpilor trecuți facem să ne răsăre înaintea ochilor sufletești măreața figură a lui Petru Maior.

mai devotați în jurul drapelului Ligei... Și când mulți vor fi și când lumea esternă se va convinge de adevărul că Liga nu este o asociațiune neimpăcată cu respectul drepturilor statelor sau care Dumnezeu ori împrejurările, au așezat vre-o 5 milioane de Români și că Liga nu voeste alta decât ceea-ce dorosea acei frați: de a-și conserva individualitatea națională, limba, religiunea... Atunci este de sperat că și partidele noastre politice nu vor mai crede că demerită neîncrederea statelor vecine, privind cu ochi blânzi și binevoitori spre Ligă...

Atunci va veni ziua când la alt 24 Ianuarie sala Ateneului nu va mai fi încăpătoare pentru toți membrii și amicii sei.

Eu, ori-cât s'au grămădit troienele pe capul meu; ori-cât s'au răboșit împotriva mea infirmitățile, cortajul bătrănelor, tot sper să vedă acea zi frumoasă, pentru-că am încredere în vitalitatea națiunii; pentru-că știu cine domnește asupra României; pentru-că nu ignor că Hohenzollern-ii au făcut imperiul german; pentru-că știu cum Carol I., ilustrul vlăstar din acea mare casă a lui, a lăsat de când a fost chemat Domn și cum înțelege El să-i ducă mai departe opera, cândva, căi mai târziu, urmașii sei...

Și pentru-că știu toate acestea nu pot încheia mai bine alocuțiunea mea, decât propunându-vă să aclamați, împreună cu noi pe Regele Carol I. și dinastia lui.

Să trăiască! Să trăiască!

Ca un popor orfan, părăsit au vîțuit Românii multă vreme prin văile carpatine. Ca un lung framet de suspine le-a fost trecutul întunecos, din care abia se arată câteva palide, sficioase licăriri de lumină.

Cronicarii moldoveni se cuprind mai întâiu de durerea soartei triste a neamului românesc și de jalea stării, în care tânjește Românul. Și »din dragostea țării», ca să nu se înceie anii cei trecuți ai țării și apoi să nu se poată ști, ce au lucrat să se asemene fiarelor mute și fără minte, își scrie Grigorie Urechia letopiseșul seu. Urmează după el Miron Costin. În cronicile acestuia vedem dragostea țării și a neamului unindu-se cu iubirea de adevăr. El scrie »Istoria descăleării», ca să probeze latinitatea neamului românesc, ca să arete, că:

»Neamul țării Moldovei, de unde se trăgănează? Din țările Rîmului, tot omul se crează!»

După-ce pe Costin îl ajunge tragicul sfârșit, năprasnică teamă a lui Cantemir răspunzându-l — viața Românilor se întuneacă ear'. În veacul al XVIII-lea numai tânguiri și voci plângătoare se mai aud eșind din suflete blânde și rânite de durere, ca al lui Zilot Românul, care cheamă pe Dumnezeu în ajutorul Românilor în acele vremuri de tristă aducere aminte, când Zilot cânta în versuri primitive, dar' pline de sentiment și pline de jale:

»Am ajuns negustorie
Grecoilor din Tarigrad,
Cine dă mai mult să fie
Domn țării neapărate.

Cătră sfârșitul veacului se reîntorc dela Roma 2 tineri bărbai, pe cari prevedința i-a trimis, ca să povăluască neamul românesc nu cu țaria brațului, ci cu armele științei.

George Șincai prin o muncă fără preget întemeiază, în literatura noastră, istoriografia pragmatică. Depune în cronica sa o colecție imensă de date istorice de mare valoare. Nu ca simplu cronicar, ci ca om cu pricepere istorică și cu pregătiri științifice, prin sîta deasă a minții, prin aparatul critic al istoriei — cernă făina adevărului. De aceea a devenit cronica lui un tezaur, o reliquie scumpă.

Cam acesta a fost și rolul lui Petru Maior. Cu Șincai pe o cale a pures și el, căci doar' tovarășii și soții au fost în muncă lor cea grea.)

Cu reîntoarcerea lor dela Roma coincide timpul aparițiunii primului op științific, care se ocupă serios cu originea și descendența Românilor (opul lui I. Thunmann ap. în Lipsca la 1780). Aci a fost rîndul, ca triasul renașterii să combată teoriile greșite și să arete lumii, că Românii dela Romani se trăgănează.

Petru Maior își scrie și el »Istoria pentru începutul Românilor în Dacia» și combate cu energie și cu destulă pricepere toate atacurile îndreptate în contra cărții sale și în contra adevărului. Ca istoric, P. Maior adevărul urmărește și îi știe da potrivită expresie. »Pentru dragostea adevărului», — zice el, — »cu care îmi este învâpăiată inima, mai bucuros am fost să sufer premedija, de va fi așa voea Celui înalt, decât să las sau a se înșela cei viitori, sau a nu ști cauza schimbărilor celor în veacul meu întemplet». Iubirea de adevăr și dragostea a neamului îl îndeamnă și pe el la scris, ca și pe Costin, care zicea: »..... a lăsa earăși nescris, cu mare oară înfundat neamul acesta de o seamă de scriitori, este inimii durere!»

Ca filolog P. Maior, împreună cu Clain și cu Șincai, e întemeietorul școlii latiniste, ale cărei merite literare (abstrăgînd dela tendința de latinizare esagerată, radicală) nimenia azi nu le contestă. Că și Maior a fost în filologie cam radical, e de a se atribui nu numai entuziasmului seu, ci mai mult trebuinței de dovezi și argumente vîdite, cu care să zdrobească aserțiunile greșite sau răuvoitoare ale străinilor.

Munca acestui renumit bărbat a fost ca o revelație a suferinței românești. A adus multă mană vieții naționale. Cu pășirea lui și a soților sei se începe propagarea neamului nostru pe terenul cultural-național. Deci se cuvine, ca azi, când sîrbătorim a 80-a aniversare a morții lui, dacă nu putem peregrina la mormentu-i uitat și părăsit, în gândul și în inimile noastre să-i reîmprospătăm memoria și să-i depunem prin osul pietății și recunoștinței noastre, ca niște urmași, cari își știu stima înaltații lor vrednici și cari știu prețului pe bărbaii lor frunțași.

Ioan Lupas.

La Abonament lunar

pentru

Februarie st. vechiu

invită

Administrația ziarului »TRIBUNA»

*) Jancsó Benedek voină a detrage din meritul lui P. Maior, zice, că acesta numai pe umerii lui Șincai s'a ridicat la valoarea de istoriograf pragm. Posibil, dar' el a scris: »Edem sed aliter!»

† Gregoriu Maior.

O dureroasă știre am primit zilele trecute, din Viena. Zelosul nostru conatrec, energic luptător național, Gregoriu Maior, a încetat din viață în 11 Februarie st. n. într'un sanatoriu din Viena. Cincisprezece ani de-arîndul decedatul a fost redactorul responsabil al »Gazetei Transilvaniei», muncind cu o abnegațiune exemplară pentru elupțarea drepturilor mult încercatului nostru popor. Și în munca aceasta fără preget, mistuindu-i-se sănătatea, de vre-o câteva luni deja a plecat la Viena, cercînd remediul contra boalei amenințătoare. Dar' n'a găsit reînsănătoșare, a trecut dela noi în lumea, unde înceată ori-ce durere.

Este o adevărată jale pentru noi perderea unui devotat și sincer soț de luptă, chiar în timpul, când sforțările noastre sînt mai grele și când cauza românismului reclamă tot mai mulți luptători vrednici și cinstiți.

Departa de poporul, pe care așa de mult l'a iubit, pentru care i'a jertfit viața, în pămînt străin își doarme Gregoriu Maior somnul seu de veci, dar' memoria lui va fi păstrată cu evlavie din generație în generație.

Redacțiunea »Gazetei Transilvaniei» ne-a trimis următorul avis despre parastasul ce se va ține mâine în Brașov:

Cu adîncă întristare vî invităm a lua parte la parastasul, ce se va ține Duminecă, în 4/17 Februarie a. c., la orele 10 a. m., în biserica Sf. Adormiri din cetatea Brașovului spre vecinicia odihnă a mult regretatului nostru confrate, fost redactor responsabil al foii noastre, Gregoriu Maior, încetat din viață în noaptea de Luni spre Marți și înmormîntat Mercuri, în 31 Ianuarie (13 Februarie) a. c. în Viena.

Regele Milan.

Moartea lui Milan este un eveniment însemnat în politica Peninsulei Balcanice. Deși se lipsise de sceptru și de coroana regală, și nu mai era în posesiunea puterii maiestatice, deși trăia acum retras în exiliu de bunăvoie, era considerat totuși ca un factor puternic și cu influență decisivă asupra viitorului politic al regatului sîrbesc. Temperament de Sîrb, Milan era omul care nu putea trăi fără agitație și, dacă acum nu mai putea să comande baionetele pe câmpul de război, îi plăcea să provoace caprițiile sorții la masa verde a cluburilor parisiene. A fost un mare aventurier, dar' pentru Sîrbia a fost cel mai mare și mai prevăzător bărbat politic, care dintr'o țeară mică a știut să facă un stat capabil de a ocupa un loc în comunitatea politică a Europei. În toată viața a rămas prieten monarhiei noastre, care în mai multe rînduri a arătat, că este cea mai sigură garanție pentru independența și viitorul Sîrbiei. Numai după depărtarea lui din țeară, și-a putut face culcuș în Sîrbia politica filorusească. Astăzi regele și guvernul sîrbesc plutesc în apele politice ale imperiului moscovit. Moartea lui Milan însemnează o mare pierdere pentru politica balcanică a Austro-Ungariei.

Din viața politică a lui Milan însemnăm pe scurt următoarele:

În vara anului 1876 Sîrbia a declarat războiul Turciei. Dar' războiul a fost foarte nefericit pentru Sîrbi și după mai multe pierderi Milan a trebuit să ceară intervenția puterilor europene. În Martie 1877 cu ajutorul Angliei s'a încheiat pacea cu condiții destul de favorabile pentru Sîrbi. Dar' în Decembrie earăși a izbucnit războiul și cu toate-că și de astă-dată Sîrbi au fost bătui, totuși congresul din Berlin a mărit în mod însemnat teritoriul Sîrbiei și i-a recunoscut independența. Titul de rege numai în 1882 a fost aprobat de curțile europene.

Descurcându-sed în acest război, începură o mulțime de agitațiuni în contra lui Milan în lăuntrul țării. El veni în conflict cu soția sa Natalia, care făcea politica rusofilă, cu Metropolitul țării, pe care îl și depuse din scaun. Ca să scape de turburările interne, Milan provocă un război cu Bulgaria. Dar' Alexandru, prințul Bulgarilor, învinse la Slivnița armata sîrbească. La intervenirea Austro-Ungariei în curînd se încheiă pacea cu condiții destul de favorabile.

Acum izbucni între Milan și soția sa o luptă urgisită, cum rar s'a mai vîzuit între o păreche princiară. Metropolitul Teodosiu i-a divorțat. În Martie 1889 Milan se vîzui siliit a abzie de tron în favorul fiului seu și plecă la Paris.

După un an însă earăși veni la Belgrad, unde începu lupta cu ministrul Garasanin, până-ce la provocarea scupcinei, părăsi țeara și i'și luă numele de

contele Tocova. Scupcina i'a votat o pensie anuală de un milion de fr. (1891).

În anul 1893 tînerul rege la un prînz de curte surprinse pe regenți cu declarațiunea, că el este majorean și că de aci înainte singur va domni. Lovitura aceasta de stat se făcuse cu știrea lui Milan, care fu rechemat în țeară de fiul seu și fu distins cu titlul de comandant suprem al armatei.

Din cauza căsătoriei sale cu Draga Mașiu, regele Alexandru a ajuns în conflict cu părinții sei, pe cari i'a exilat din Sîrbia. Nempăcat cu fiul seu, a murit Milan la Viena.

Înmormîntarea.

Înmormîntarea va fi Joia viitoare în mănăstirea sîrbească Krusedol din Slavonia. Asta a fost dorința răposatului exprimată într'o scrisoare cătră M. Sa Monarchul nostru și înzădar a căutat regele Alexandru, ca tatăl seu să fie înmormîntat pe pămîntul Sîrbiei. Patriarhul Brankovici a sîvîrșit în biserica din Viena actul de sfințire a mor-tului. Astăzi înainte de amiază cadavru-l a sosit la Carlovți și de acolo va fi dus la Krusedol.

Regele Alexandru.

Atît la Viena cît și la Petersburg a făcut o impresiune supărătoare, că regele Alexandru nu s'a dus la Viena, ca să-și arete sentimentele de pietate la cadavru-l tatălui seu. La Petersburg se credea cu siguranță, că Alexandru va fi la Viena, căci Tarul Nicolae II. acolo i'a adresat depeșă de condolență. In-suși tînerul rege își simte greutatea conștiinței pentru greșala comisă, căci mulțumind la o depeșă de condolență, el zice: »Sînt cel mai nefericit om de pe lume».

Doliul în Sîrbia.

Ziarele sîrbești scriu cu simpatie despre meritele cele mari ale lui Milan. Armata a luat doliu de 3 luni, ear' curtea regală doliu adînc de 6 luni. Regele Alexandru a adresat din incidentul morții o proclamațiune cătră poporul sîrb și un ordin de zi cătră armata.

Condolențe.

Tarul Nicolae II. și Sultanul turcesc au trimis telegrame de condolență regelui Alexandru. A fost surprinzătoare lipsa de cununii pe sticlul răposatului rege.

Revistă esternă.

Mesajul regelui Edward VII.

Parlamentul englez s'a deschis Joi, 1/14 Februarie, cu pompă extraordinară. După-ce regele șezînd a depus jurămîntul în mîna lord-mayorului, se ridică și cel discursul de tron. Înainte de toate în discurs se face amintire de marea jale și durere națională produsă din incidentul morții mult iubitei regine și se relevează virtuțile ei exemplare ca regină. Edward declară, că va înainta pe urmele mamei sale. În durerea generală și personală — zice mesajul — am liniștea de a declara înaintea parlamentului, că raportul nostru cu celelalte puteri continuă de a fi amical. Cu privire la războiul sud-african zice: »Războiul încă nu s'a terminat cu totul, dar' capitala dușmanului și liniile principale de legătură sînt în posesiunea mea. S'au luat dispozițiuni, cari, precum sigur sperez, vor face cu puțință trupelor mele, ca să se lupte cu succes cu acele puteri armate cari se mai împotrivesc. Îmi pare foarte rău de oamenii și de banii jertfii în acele ne-trebnice lupte de guerilă, pe cari le continuă Burii pe teritoriul fostelor republici. Supunerea lor căi mai grabnică este foarte de dorit în interesul lor, căci până atunci este cu neputință a crea în acele colonii instituțiunile, cari vor asigura drepturi egale pentru toți albi, ear' pentru locuitorii indigeni vor aduce scut și dreptate».

Mesajul vorbește apoi despre evenimentele din China, despre alianța statelor australiene, despre relațiunile din India etc.

La desbaterea asupra adresei au jînut vorbiri importante Salisbury și Kimberley. Salisbury arată greutatea războiului cu Burii. Până-ce Burii vor avî oare-care putere, nu poate fi vorba de asigurarea păcii. Kimberley încă constată serioșitatea situației din Africa și e de părerea, că pentru a pute nimici pe dușman nu e permis a se cruța banii.

Spania în pragul revoluțiunii.

Atît în Madrid, cît și în orașele mai mari guvernul spaniol a ordonat starea de asediu. Nemulțumirea este generală și foarte complicată. Causa

principală a ferberilor este însă prepo-tență, la care au ajuns cerourile clericele la curtea regală din Madrid. În contra clericailor sînt deci mai ales îndreptate agitațiunile. Curtea a crezut, că numai cu ajutorul preoții va pute fi apărâtă de pericolul Carliștilor și n'a observat, că tocmăi episcopii și preoții sînt cei mai puternici spriginitori ai carlismului. Și prin căsătoria contelui de Caserta, care este unul din frunțași carliști, cu ducesa de Asturia, a crezut curtea spaniolă să câștige pe Carliști. Căsătoria aceasta însă a provocat furtunoase demonstrațiuni din partea tinerimii universitare.

Știri mărunte.

Guvernul italian s'a constituit astfel: Zanardelli președinte, Giolitti interne, Prinetti esterne, Coccoortu justiție, Wolleberg finanțe, Ponsa din San Marino război, Morin marină, Nunzio Nasi culte, apoi Dibroglio, Giusso, Picardi și Galimberti.

Cronica zilei.

Sibiu, 16 Februarie n. 1901.

»Tribuna Literară» adăosă ca sup-plement la nrul de azi are următorul cuprins: Profira, poezie de Elena din Ardeal. — Băiatul, de L. Ginoux. Trad. de Marg. Mold. — Un vis, schiță, de Georgina Missici. — Cîntec, poezie de V. E. M. — Dămboviță apă dulce. Conferență jînută la Ateneul din București, în 21 Ian. c., de Nestor Urechia. — Pe albumul domnișoarei... poezie de Delamara. — Te-aș fi rugat, poezie de Dinrotbav. — Din minunile viitorului. (Urmare și fine). — Felurimi. — Glume. — Sfaturi practice.

Di Dr. C. I. Istrati a jînut cu oca-siunea primei ședințe din secolul al două-zeilea a societății de științe din Bucu-rești, jînută în 15/28 Ian. 1901, un inter-sant discurs: »Caracteristica secolului trecut și probabilități relative la secolul actual».

Di Titu Maiorescu, ca fost ministru de justiție a prezentat camerei un proiect de lege, în urma căruia un fost ministru de justiție cinci ani după demisionarea sa nu mai poate pleda ca avocat în fața judecătoriei. Scopul acestei legi era, ca să se evite posibilitatea unei eventuale influențări a judecătorilor din partea unui avocat — fost ministru. Consecvent acestei dispoziți-uni, dl Maiorescu a și adresat imediat după demisionarea sa următoarea scri-soră decanului camerei advocației din București: »De oare-ce am funcționat cătră timp ca ministru de justiție și în această calitate am denumit, am avan-sat și am distins judecatori la diferite instanțe, cred, că nu mai pot eseria praxa mea de avocat. Vî rog deci să binevoiți a mă șterge din lista advoca-tilor».

Industriași în România, după statistica făcută de camerele comerciale, sînt cu totul 159.091 (maiestri, calfe și ucenici). Din aceștia sînt Români: 109.242, Evrei: 18.977 și din străinătate: 30.872. Dintre maiestri sînt 85.260 Români, 8760 Evrei și 19.709 din străinătate; ear' dintre calfe 16.207 sînt Români, 4610 Evrei și 8066 din alte țeri. În fine dintre ucenici 7778 sînt Români, 2708 Evrei și 3107 străini.

Archiducesa Ana Maria Terezia s'a cununat cu ducele Ioan Hohenlohe-Bartenstein în palatul din Salzburg.

Convocarea la adunarea generală ordinară a reuniunii meseriașilor și com-merciailor din Sebeș și jur »Andre-iana», care se va ține Sîmbătă, 10/23 Februarie 1901, la orele 7 1/2 seara, în sala cea mare a hotelului »La leul de aur» în Sebeșul-săseș, cu următorul program: 1. Deschiderea adunării prin președinte. — 2. Raportul comitetului despre activitatea reuniunii dela ultima adunare generală. — 3. Rațiociniul pro 1900, sta-torirea bugetului pro 1901 și raportul bibliotecarului. — 4. Alegerea unei co-misiuni pentru cenzurarea acestora. — 5. Alegerea unui controlor, vicebibliote-car și a doi membrii suplemenți în co-mitet pentru restul perioadului. — 6. Eventuale propuneri. — 7. Raportul co-misiunii de sub nr. 4. — Sebeșul-săseș, 4 Februarie 1901. Pentru comitetul reu-niunii: G. Tătar, vicepres. Ioan Pavel, notar.

Regele Edward VII, precum se vorbește în cercurile politice din Berlin, va merge în timpul cel mai apropiat la Homburg, ca să viziteze pe soru-sa, vî-duva împăratului Frideric, care este rău bolnavă. Probabil, că și împăratul Wil-helm va merge la Homburg, ca să se întâlnească cu regele Angliei.

Mai trebuie gendarmi. Numêrul gendarmilor se va spori în mod însemnat în anul acesta și în anii ur-mători.

Hymen. Dl George Ilie și domnișoara Ecaterina Bude își anunță cununia religioasă ce se va sărbători Duminecă, în 4/17 Februarie st. v. 1901, la orele 11 a. m., în biserica Sft. Nicolae din Zărnești.

Stipendiștii fundațiunii lui „Gozsdu” invită la parastasul, ce se va celebra în memoria marelui mecenat Emanuel Gozsdu, Duminecă, 17 Februarie st. n. a. c., la orele 10 a. m., în capela română gr.-or. din Budapesta (Holló-u. 8.).

Casina română din Rășinari își va ține adunarea generală Duminecă, în 11/24 Februarie a. c., la orele 6 d. a., în localul casei.

Jekelfalussy I., șeful statistic al țării a murit.

Pătimași. Comisiunea administrativă din Neoplanta, într-o ședință a ei, a hotărât cu majoritate de voturi cercetarea disciplinară a primarului Popovici, pentru că acesta a arborat pe casa orașului stindard de doliu din incidentul morții lui Mileti, ba l-au și suspendat.

Eată patima șovinistă la culme; chiar și foile maghiare se scandalizează de acest volnic act al descoperărilor jidano-maghiari din Neoplanta. Ungurii nu-și fac numai de cap.

Mari fundațiuni ungurești. Ben-
czes István, plebanul din Dunaföldvár a făcut o fundațiune de 42.000 coroane pentru ajutorarea școalelor și a bisericilor catolice. — Proprietarul Reményik Pál a lăsat o fundațiune de 100.000 coroane pe seama bisericii evanghelice.

„Revista ilustrată” din Șoimuș, nrul 3, anul IV. are următorul cuprins: *Spre un nou ideal*, meditațiuni de G. Simu. — *Cumnatul* (urmare), povestea de După. — *De-
ze-
ov.* — *Luptă*, poezie de G. Bodnariu. — *Varietăți interesante.* — *De-ale
poporului: Voichifa* de Petruț. — *Doine
poporale* din Bănat, culese de Haritina
Țințariu. — *Glume.* — *Cronică.* — *Ghi-
cături* etc.

Longevitate. A încetat din viață în Galați, femeia Ecaterina Constantin Postelnicu, născută în anul 1786, și prin urmare în vîrstă de 115 ani. Sănătoasă în ultimul timp, Ecaterina Constantin a murit după o zăcere de 4 zile în urma unei răceli.

Minte ungurească. Cele scrise în „Magyar Szó” din 14 Februarie, numai produsul unui creier unguresc pot fi. Într-o scrisoare din Neoplanta, cu mare amărăciune constată un patriot, că acolo numele oficianților sîrbi, se cete-
tesc... sîrbește, ear' la o instalare, un Sîrb a ținut un toast pentru Maiestatea Sa în limba sîrbească.

Mari crime, merită toată lauda „Magyar Szó”, că nu le-a lăsat nedescoperite. Păcat, că s'a dus Bánffy dela cărmă, căci astăzi și câinii ar lătra ungurește.

Alifa de casă din Praga este un mijloc probat de medici și vrednic de cea mai călduroasă recomandare, care se poate folosi cu cel mai bun rezultat la răni aprinse și la umflături cu alina-
tor de dureri, antiseptic, desumflător, răcoritor și vindecător; de aceea peste tot se ține la îndemână ca medicină de casă. Se prepară și se află de vânzare la apoteca B. Fragner în Praga, precum și în apotecile de aici. A se vedea inseratul în nrul nostru de azi.

Vieața socială.

Petrecearea din Lipova.

— Raport special. —

— 9 Februarie n.

Ori-câte s'ar scrie despre Lipova, una e fapt, petreceerile românești de se aranjează acolo sînt punctul de unire, la care se dăruiește cu toată înălțimea din jur nu se desprindesc. În special petreceerile aranjate de Reuniunea femeilor române din Lipova, sînt frumoase în cel mai larg înțeles al cuvîntului.

Așa a fost și cea din seara din 3 Febr. n., care s'a dat în sala cea mare a hotelului „Archiducele Iosif”, unde „și-au dat întâlnire tot ce Lipova are mai bun, mai frumos și mai românesc, ear' jurul n'a eșitat de a trimite tot ce are mai dragă așa, că petrecearea aceasta te făcea să ugeți, că te afli la un bal de al „Astrei”, unde se încaltesc Române din toate părțile.

Post-au din Bănat, din Ungaria, din Ardeal, tineri universitari până și din Cluj, din Pesta, din Oradea, ear' d-șoare, după-cum se va vedea din ne-completa listă de mai jos, au venit din toate părțile, ca înima și ochii să se gaste din plăcerea, ce o frumoasă petrecere le poate oferi.

Petrecearea care m'a fermecat prin simplitatea ei, a durat până în revărsat de zor, în mijlocul unei animațiuni perfecte. Jocurile de coloană le alcătuiau câte 100 părechi.

Succesul material încă a fost splendid și numai cîntece aranjate pe trece și îndeebi stimabile și destoinice prezente a „Reuniunii femeilor”,

doamna Elena Voicu Hamsea, care alături cu dl protopop Voicu Hamsea nu se dă înderăta nici dela osteneală, dar' nici dela cheltuială, când e vorba de a se face un lucru românesc bun. Onoare d-lor!

Între participanți am observat pe următoarele doamne: Elena V. Hamsea (Lipova), Maria Dr. Puticiu (Timișoara), Olimpia Morariu (Dobra), Iulia Dogée (Lipova), Ilea Serb, Cornelia Ciugudean (Capolnas), Ecaterina Cimponer, Irina Roxin, Vannay G., Jörg G. (Lipova), Florica Desean (Arad), Bejan (S. Nicolau mic), Savici (Neudorf), Grünzweig (Lipova), Strausmann, Livia Plavogin (Hodony), Ileana Buliga (Dragășina), Ecaterina Voniga (Ghiococ), Todan (Chesint), Ianker (Trauau), Savici, Marta Puticiu, Mina Lucaci, Maria Vuia, vîd. Russu (Lipova), Ursu (Timișoara), Barzu (Bacamezeu), Popa (Chelmac), Miron (Curticiu), Toplean (Lipova), Draja (Kétecscház), Lepa (Aljos), Catina Muntean, Popoviciu (Lipova), Tomi (Husăuș), Neagu, Roșu, Onu, Giorogar, Hodagiu, Trandafir, Tătar (Lipova) etc., precum și următoarele d-șoare: Veturia Hamsea, Olimpia Hamsea, Maria Dogée, Aurora Serb, Vannay Ianka, Cornelia Vuia (Lipova), Veturia Mialoviciu (Jadani), Sofia Florescu (S. Miclăuș), Hermina Rusu (Lipova), Florescu (Behn), Elena Popoviciu, Aurora Muntean, Livia Giorogar (Lipova), Todan (Vasăuș), Ursu (Timișoara), Niculescu (Toc), Barzu (Bacamezeu), Popescu (Covasint), Lepa (Aljos), Roșu, Trandafir, Friderike Riglai (Lipova), Popa (Chelmac), Popescu (Zabalt), Tomiciu (Husăuș), Nicoli, Onu (Lipova), Braja (M. Radna) etc. etc.

Raportor.

Balul casei române din Beiuș.
— Raport special. —
— 13 Februarie n.

Ca unul care devenise pesimist în ce privește cristalizarea sentimentului național la Beiușeni. — vin cu deosebită plăcere să mă desmint însumi. În 12 Februarie st. n. și-a ținut oasina română din Beiuș balul obișnuit și mult cercetat întotdeauna. Un bal, nu-l lucră mare, — un bal românesc e deja ceva, — dar' un bal per eminentiam românesc în Beiuș e lucru mare.

Secolul cel nou ne-a adus ca mângăiere un bal românesc în Beiuș fără „osărdăsc”. — Eată ce mă face să signalez faptul, — căci precum cei cunoșcitori de împrejurările de aici vor ști, — acest unic fapt, e prima rază purpurie pe cer, care arată, că soarele învierii naționale desăvîrșite în curînd o să apară.

Până a trece la schițarea în câteva șire, a momentelor mai de frunte în decursul balului, țin să dau exprimare sentimentelor de recunoștință a tuturor celor de bună credință națională, față de acel bărbat, care de curînd venit în Beiuș în calitate de president al comitetului aranjator a avut curajul, ca sistînd procedura lașă a predecesorilor sei, să facă tot ca balul acesta să fie românesc, cum trebuie să fie toate ale noastre.

Și acesta a fost primul bal românesc al casei române.

Președintele, d-nul Radu Cupariu, prof. gimn., a făcut totul, a lucrat cu zel și abnegație, ca balul pe lângă că să fie elegant, să fie și românesc.

Și i-a succes deplin asta, ceea-că ne îndreptățește la crearea multor iluzii în viitor.

Dl Cupariu a arătat lumii:

1. Că și fără lingușirea cătorva scriitori ori birae de jidov, putem exista.

2. Că și fără străini (cari abia s'au prezentat, pentru-că invitați ungurești de astă-dată nu s'au tipărit) putem aranja baluri succese, că ne putem încrede în forțele noastre.

3. Că Beiușenii nu-s atît de răi cum eu îi spuneam.

Cât despre balul însuși, pot spune că a fost cum în Beiuș arare-ori. Succesul moral, cât și cel material a fost îndestulitor.

Public mult și ales dansatori „fești” și coconite gingașe. Quadrilul l-au jucat peste 40 de părechi. În pauză studenții gimnasiali au jucat „Călușorul” și „Bătuta”, în costume pitorești și alee, cu o dexteritate proprie Românilui.

Au venit și vre-o 6 simpatici tineri academici din Oradea-mare.

Intrate au fost 260 cor., din cari venitul curat e 80 cor. Mai fost-a cândva așa? De sigur nu, și ne mîngăie constatarea, că tot ce am făcut noi de noi am făcut, — fără a ne dîmte ca pentru cățiva fl. de-ai străinilor să ne lingușim cu „osărdăsc”-e și cu invitați ungurești. Laudă bravului comitet.

Picnic în Cluj.

Tinerimea universitară din Cluj invită la picnicul ce se va ține Joi, în 21 Februarie 1901 st. n., în sala hotelului „Central”. Venitul curat e destinat pentru scopuri filantropice. Inceputul seara la orele 8. Prețul de intrare după plac. Musica militară. Ofertele marinimoase se vor cînta pe cale zărilor și sînt de a se trimite la adresa casarului Augustin Caliani, stud. în litere (Kirá y u. 27).

MAI NOU.

Situația Burilor.

Londra, 15 Febr. n. De Wett a bătut într-o luptă crâncenă întemplată la 10 Februarie pe generalul englez Knox și apoi a trecut peste riul Oranje în Capland. Toate operațiunile lui Kitchener în contra Burilor au suferit naufragiu. Generalii buri De Wett, Botha și Delarey au pozițiuni inepugnabile.

Comitetul macedonean.

Din Constantinopol se anunță în mod autentic, că într-o convorbire cu Sultanul, ambasadorul rusesc Sinorjev a recomandat Porții, ca să puerceadă cu rigoare în contra agenților comitetului macedonean. Ambasadorul a promis, că în cazul unui conflict sângeros, Rusia va fi neutră. Bulgaria în urma agitațiilor comitetului macedonean își perde toată simpatia Europei.

Din public.*)

Mulțumită publică.

Cu ocasiunea balului, aranjat de „Reuniunea femeilor române din Sibiu” în 19 Ianuarie a. c., au binevoit a suprasolvi:

I. P. S. Sa Ioan Meșianu, arhiepiscop și metropolit 14 cor.; Un mecenat 100 cor.; Iosif Gall, membru în casa magnatilor, Dr. Cuparescu, medic-dentist în Viena, Alexandru Mocsonyi de Foen, Vasile Ștefănescu, deputat (T-Severin), câte 20 cor.; Alexandru Lebu, proprietar, Sibiu, Dr. Eugen Mocsonyi de Foen, Dr. Ilarion Pușcariu, arhimandrit și vicar arhiep., Dr. Octavian Russu, adv., Gustav Thalmann, comite-suprem, Dr. Nicolae Vecerde, secret. „Albinei”, d-na Hermina Maniu, Oravița, d-na Iohanna Moldovan n. Farkas, câte 10 cor.; d-nii Parteniu Cosma, directorul „Albinei”, Dr. Pompiliu Isacu, avocat, N. S. Nădasdy, comerciant, Ioan Vătășan, funcț. de bancă, câte 8 cor.; Ioan de Preda, adv., Dr. Eusebie R. Roșca, director seminarial, Dr. B. Svastici, notar public, câte 7 cor.; d-na Florentina Manciu, d-nii C. Nedelkovits, comerciant, Dr. Gavril Suciu, adv., Hașeg, Dr. Hermann Süßmann, medic, d-șoare Elena Petreșcu, directoară, câte 6 cor.; d-nii Dr. Elie Cristea, secretar consist. 5 cor.; Lucian Balint, practicant la trib. reg., d-na Elena Bugarsky, câte 4 cor.; d-nii Eugen Papp, căpitan-auditor, Ilie Moga, invet., câte 3 cor.; d-na Ana Habermann, d-nii D. Bardosy, locotenent, Ioan Papiu, protopop, Clemente Nicula, preot, câte 2 cor.

Comitetul Reuniunii își împlinește numai o datorință aducînd mulțumită publică tuturor marinimoșilor suprasolvenți.

Nu mai puțin dator se simte a mulțimi domnilor aranjieri, cari au desvolat mult țel întru reușita balului, precum și firmelor: Iulius Wermescher, C. Nedelkovits și R. Krassovsky, cari cu cea mai mare prevenire au pus la dispoziție un număr considerabil de coroane prețioase pentru decorarea salei de dans.

Din ședința „Reuniunii femeilor române din Sibiu”, ținută în 5 Ianuarie 1901.

Maria Cosma,
pres.

Dr. Beu,
secretar.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta redacțiunea nu e responsabilă.

Sosii în Sibiu.

La 16 Februarie n. 1901.

Hotel „Imperatul Romanilor”: Dr. Popp, avocat din Lugoj; d-na Vadasz, privatieră din Budapesta; Negruțiu, profesor din Blaj; Würth, inspector, Hahn, Fischer, din Budapesta, Balassa din Cinci-biserici, Teutschländer din Brașov, Korff din Berlin, Schwarz din Silleen, Hartig din Cluj, Milch, Spitz, din Triest, Kleinberger, Bernlochner, Jung, Kohn, Frankenstein, Komlossy, din Viena, comercianți.

Hotel „Meister”: Pakay din Tușnad, Fried din Geagiu-de-jos, Juhász din Budapesta, Kovács, Deutsch, din Gherla, Pantly, din Tökés, Leipniker din Hunedoara, oficiali; Nagy din Hunedoara, Maier din Bistrița, privatieri; Vasiu cu soția, faur din Căneni; Martinosok, econom din Gherla; Hedvig, voiajor din Budapesta; Adler, comerciant din Mureș-Oșorheiu.

Teatrul orașenesc în Sibiu.

Direcțiunea Leo Bauer.

Duminecă, 17 Februarie n. 1901.

La 3 ore d. a.:

DIE PRINZESSIN VON TRAPEZUNT.

Operetă în 3 acte, de I. Offenbach.

Seara la 7 ore:

Der Amerika Sepp.

Posnă cu cântări în 3 acte, H. Felsinger.

Luni, 18 Februarie n. 1901.

Beneficiul actorului-regisor Leopold.

Bauer.

JUGEND.

Dramă amoroasă în 3 acte, de Max Halbe.

Inceputul la 7 ore seara.

Pentru redacție și editură responsabil: Andrei Baltes, Proprietar: Pentru „Tipografia”, societate pe acțiuni: Iosif Marschall.

Cassa de păstrare (reuniune) în Seliște.

Convocare.

P. T. membrii „Cassei de păstrare (reuniune) în Seliște” se convoacă la ședința

adunării generale ordinare,

conform §-lui 15 din statutele reuniunii pe Duminecă, în 11/24 Februarie a. c., la 2 ore p. m., în sala cea mare a școalei române gr.-or. din Seliște pe lângă următorul

PROGRAM:

1. Raportul general al direcțiunii și propunerile acesteia.
2. Raportul consiliului de inspecțiune.
3. Staverirea bilanțului cu 31 Decembrie 1900.
4. Alegerea unui membru în direcțiune.
5. Alegerea consiliului de inspecțiune conform §-lui 20.
6. Fixarea marcelor de prezență pentru membrii direcțiunii și ai consiliului de inspecțiune.
7. Propunerea pentru fixarea termenului referitor la ținerea adunării generale în viitor.

Din ședința direcțiunii »Cassei de păstrare (reuniune) în Seliște», ținută la 13 Februarie 1901.

Direcțiunea.

Bilanțul general pe al XVII-lea an de gestiune 1900.

Contul bilanțului.

Active		cor.	b.	Pasive		cor.	b.
Cassa în număr		41324	86	Depunerile membrilor (capital social)		26000	—
Imprumuturi pe obligațiuni cu caventi		338565	50	Fondul de rezervă		69189	14
Imprumuturi hipotecare		319542	—	Fondul de binefaceri		37975	64
Cambii de bancă		75570	—	Fondul de pensiuine		20900	04
Credite de cont-curent		89014	93	Depuneri spre fructificare		921223	47
Depuneri proprii		108923	—	Interese anticipate pro 1901		7994	94
Efecte publice		80580	—	Diverse conturi creditoare		844	62
Realități		1601	38	Profit net.		17910	01
Mobilier		—	—				
după amortisire de	cor. 1459.18	1818	26				
Diverse conturi debitoare și interese transitoare restante	145.92	26895	93				
		1082780	86			1082780	86

Contul profitului și perderilor.

Debit		cor.	b.	Credit		cor.	b.
Interese:				Interese:			
pentru depuneri spre fructificare	cor. 41510.11			dela imprum. pe oblig. cu caventi	cor. 28249.91		
pentru fondul de binefaceri	1959 14			dela imprum. hipotecare	22713.80		
fondul de pensiuine	78.37	48547	62	cambii de bancă	5273.66		
Spese:				credite de cont-curent	5479.62		
a/ salare, marce de presență și remun.	cor. 5589.60			depuneri proprii	3091.24		
b/ imprimate, registre, porto chirie	1820 98	7360	58	efecte publice	3799.99		
Contribuțiune:				Provisiuni	6539 17		
directă și 10% după interese la depuneri	5985 77						
Amortisări:							
din pretensiuni	cor. 197.10						
mobilier	145.92	843	02				
Profit net		17910	01				
		75147	—			75147	—

Seliște, în 31 Decembrie 1900.

Membrii direcțiunii:

Dr. Nicolau Calefariu m. p.,
președinte.

Nicolau Hențiu m. p.,
secretar.

Dimitrie Roman m. p.,
cassar.

Constantin Hertia m. p.,
comptabil.

Dumitru Banciu m. p., vice-preș.

Dumitru Lăpădat m. p. Dumitru Vulc m. p.

Bucur Comșa m. p.

Iordachie Roșca m. p. Ioan Comșa sen. m. p.

Subsemnatul consiliu de inspecțiune am examinat bilanțul prezent precum și contul profitului și perderilor și le am aflat în deplină consonanță cu registrele principale și auxiliare.

Seliște, în 13 Februarie 1901.

Mihailă Stoica m. p. Petru I. Comșa m. p. Mihail Ittu m. p. Ilie Hociota m. p.

„SILVANIA”

instituit de credit și economii societate pe acțiuni în Șimleul-Silvaniei

Convocare.

Domnii acționari ai institutului de credit și de economii „Silvania”, societate pe acțiuni, în virtutea §-lui 29 din statute se invită la a

XIII-lea adunare generală ordinară,

care se va ține în Șimleul-Silvaniei, la 21 Martie 1901 st. n., înainte de amezai la 10 ore, în localitatea institutului.

Obiectele puse la o.dinea zllei sînt:

1. Raportul anual al direcțiunii.
2. Raportul comitetului de revisiune asupra comptului anual, al bilanțului și a propunerilor pentru împărțirea profitului.
3. Stabilirea bilanțului anual și fixarea dividendelor.
4. Determinarea scopului, spre care este a se întrebuița suma provăzută în §-ul 99 p. f.
5. Fixarea prețului marcelor de prezență.
6. Esmiterea alor 3 membri pentru verificarea procesului verbal.

Se atrage atnțiunea domnilor acționari la dispozițiunea §-lui 28 din statute în sensul căruia »la adunarea generală au vot numai acei acționari, cari cu cel puțin jumătate de an mai nainte sînt trecuți în registrul acționarilor și ca atari cel puțin cu una zi înainte de adunarea generală la direcțiunea institutului sau la locuri desemnate prin direcțiune au depus acțiunile sale eventual și documentele de plenipotență. Acțiunile depuse în locuri desemnate prin direcțiune se vor lua în considerare numai încât reversulul despre depunerea aceloră cu una zi mai nainte de adunarea generală s'au depus la direcțiunea institutului».

Pentru depunerea, respective primirea acțiunilor și a documentelor de plenipotență pentru acest an s'au desemnat, respective au fost rugați, institutele »Albina» în Sibiu, »Sătmăreana» în Seini, »Sălagiana» în Jibou, »Bihoreana» în Oradea-mare și domnii Vasiliu Patcașiu în Hotoah și Florianu Ciocanu în Cehul-Silvaniei.

Acțiunile, documentele de plenipotență și reversalele despre depunerea acțiunilor la locurile mai sus desemnate sînt a se presenta la institut până la 20 Martie st. n., 4 ore după amezai.

Șimleul-Silvaniei, în 13 Februarie 1901.

Direcțiunea institutului.

[51] 1—1

Pastry tipex responsible for Marshall